

Vzt'ah medzi osobnostnými charakteristikami a dôvodmi fajčenia vysokoškolákov.

Mária Bačíková,

Ol'ga Orosová, Beáta Gajdošová

Katedra pedagogickej psychológie a psychológie
zdravia, UFaSV, UPJŠ

Motivácia fajčenia

- Študenti **vysokých škôl** – kontrola negatívnych afektov, akými sú **hnev a úzkosť**. Tento motív je silnejší u žien.
- Žiaci **základných a stredných škôl** - **zvedavosť a túžba vyskúšať niečo nové** sú najčastejšie uvádzanými motívmi siahnutia po prvej cigarete, potreba redukovať **hnev a úzkosť** zasa najčastejšími dôvodmi pokračovania vo fajčení.

Fajčenie a osobnosť

Fajčiari sú charakterizovaní:

BIG 5 - vyššia miera neuroticizmu, impulzivita, vysoké skóre v škále hľadania vzrušenia), nízka seba-disciplína (nedostatok vytrvalosti).

Eysenck – vysoká miera extravenzie, psychotizmu (len u žien)

Aký je však súvis medzi osobnosťou
a dôvodmi fajčenia mladých ľudí?

Výskumný súbor

- 832 vysokoškolákov z Prírodovedeckej Fakulty a Lekárskej Fakulty UPJŠ a Technickej univerzity v Košiciach.
- **279 respondentov** vyplnilo dotazník motivácie fajčenia.
- priemerný vek 20,5 rokov (smerodajná odchýlka 1,34)
- 48% mužov

Metodiky

Smoking Motivation Questionnaire (SMQ)

- 36 položiek. Škály:

(1) kontrola negatívnych afektov (anxieta a hnev)

(2) odpočinok a relaxácia

(3) intelektuálna stimulácia

(4) návyk

(5) spoločenská atraktivita

Eysenckov osobnostný dotazník (EPQ-R)

- 24-položková skrátaná verzia. Škály:

extraverzia, neuroticizmus, psychoticizmus a lži skóre.

Vzt'ah medzi frekvenciou fajčenia a osobnosťou

		Extrav.	Neurotic.	Psychot.	Lži skóre
muži	Počet cigariet	0,24 ***			
ženy	Počet cigariet	0,21 ***		0,11 *	-0,19 **

Osobnosť a motívy fajčenia MUŽI

	Soc. Atrakt.	relax	návyk	úzkosť	Intel. Stimul.	hnev
neuroticizmus	0,26**	0,23**	0,41***	0,31***	0,25**	0,23**
Lži skóre				0,18*		

Osobnosť a motívy fajčenia ŽENY

	Soc. Atrakt.	relax	návyk	úzkosť	Intel. Stimul.	hnev
neuroticizmus				0,18*		
Psychoticizmus			0,21*			
Lži skóre			-0,18*			

Počet vyfajčených cigariet denne, osobnosť a motívy, MUŽI

	Soc. Atrakt.	relax	návyk	úzkosť	Intel. Stimul.	hnev
Max. 5 cig.						
neuroticizmus				0,38*		
Viac ako 6 cig.						
neuroticizmus	0,39**	0,33*	0,59***	0,40**	0,40**	
Psychoticizmus				-0,33*		

Počet vyfajčených cigariet denne, osobnosť a motívy, ŽENY

	Soc. Atrakt.	relax	návyk	úzkosť	Intel. Stimul.	hnev
Max. 5 cig.						
neuroticizmus				0,45***	0,28*	0,35*
psychoticizmus		0,35*	0,35*			
Viac ako 6 cig.						

Závery

- U mužov, extravézia súvisela s frekvenciou fajčenia, nesúvisela však so žiadnym z dôvodov fajčenia. Neuroticizmus naopak.
- U žien výsledky menej jednoznačné.
- Prečo?

Závery

- Významný vzťah medzi osobnostnými charakteristikami a dôvodmi fajčenia u mužov silných nie však slabých fajčiarov a naopak u žien slabých nie však silných fajčiarok.
- Prečo?

Ďakujem za pozornosť

maria.bacikova@upjs.sk

Príspevok bol podporený agentúrou VEGA pod číslom 1/1408/04